

Дарагі Ігар!

Я хацеў бы Вас сардэчна павітаць і выказаць Вам падтрымку ў наймаверна цяжкай сітуацыі, якая заспела Вас і Вашу краіну. Недапушчальна, каб прага ўлады аднаго чалавека трымала ў закладніках дзесяцімільённы народ, які патрабуе змены і волі. Але ў такой сітуацыі цяпер знаходзіцца Беларусь. Таму што людзі пасля відавочна сфальсіфікаваных выбараў адважыліся ўзяць удзел у мірных пратэстах і ў незлічонай колькасці запоўніць вуліцы Мінска, Брэста, Гомеля, Магілёва, Віцебска і іншых гарадоў колерамі беларускага дысідэнцтва, а рэжым, які справядліва лічыцца апошняй дыктатурай у Еўропе, пачаў за гэта масава пераследаваць і брутальна душыць. Патэнцыйнай ахвярай стаўся кожны, хто патрабаваў права свабодных выбараў, мірных сходаў, абароны ад нялюдскага абыходжання з боку дзяржавы.

Але бяспраўе ў краіне панавала задоўга да 9 жніўня 2020 года. Арганізацыя, якую я ўзначальваю, “Чалавек у нядолі”, пачала дапамагаць беларускай грамадзянскай супольнасці яшчэ ў канцы 90-х гадоў. У дзверы нашай арганізацыі тады пагрукаў студэнт з Мінска, якога за пікет з транспарантам “Свабодныя выбары” выключылі з універсітэта. Гэта быў першы імпульс заснаваць у нас т.зв. Беларускі цэнтр, які займаўся адукаваннем беларускіх дысідэнтаў і незалежных журналістаў, звязваў іх з чэшскімі калегамі і пашыраў весткі пра іх становішча. Але ў 2001 годзе дырэктар мінскай філіі гэтага цэнтра пасля допыту ў КДБ быў выдвараны з краіны ў межах агульных рэпрэсій якія суправаджалі ў той час другія выбары А.Лукашэнкі.

Магчыма, было чакана, што пасля больш як 20 гадоў прыгнёту адбудуцца дэманстрацыі, але адвага і вытрымка, з якой нават нягледзячы на пагрозу гвалту і пераследу беларусы ўжо каторы месяц працягваюць у сваіх пратэстах і страйках, наймаверныя. У гэтай сувязі мне не мог не ўспомніцца мой уласны досвед чэхаславацкай аксамітнай рэвалюцыі 1989 года, калі я ўдзельнічаў у арганізацыі студэнцкіх страйкаў. Тады мы сутыкнуліся з іншай сітуацыяй, але гэтаксама як у Беларусі вялізная частка народа ў рамках мірных пратэстаў з’ядналася як ніколі да таго.

І таму я насуперак усяму веру, што менавіта гэтае гуртаванне, якое прайшло ў беларускім грамадстве, нясе з сабой непазбежнасць змены. Рэжым, які арыштоўвае і цісне на сваіх найлепшых і найпаважанейшых прафесіяналаў і звычайных грамадзян, робіць гэтак ад страху і не мае будучыні. Рэжым, які масава збівае і катуе ўласных людзей, ад якіх потым хаваецца за спінамі ўзброеных у балаклавах і за сценамі палацаў, ужо не можа атрымаць назад сваю легітымнасць.

Я адназначна асуджаю пераслед, якому Вы і іншыя беларускія грамадзяне выстаўленыя толькі таму, што патрабуеце пераходу да дэмакратычнай супольнасці, патрабуеце дыялогу, датрымвання правоў чалавека і свабод. Непрымальна, што адбываюцца арышты і пераслед на аснове выдуманых, палітычна матываваных абвінавачанняў, турэмныя зняволенні, катаванні, прымушэнне з’ехаць з краіны.

Мяне глыбока кранула і тое, што ўжо некалькі месяцаў Вы не маглі бачыць і абняць сваю маленькую дачку. Я сам бацька хлопчыка ўзросту Вашай дачкі, і я ведаю, як дзеці ў гэтым веку патрабуюць штодзённую бацькоўскую любоў. Тым больш цяжкае злачынства, якое рэжым на Вас дапускае.

Сімвал чэхаславацкай аксамітнай рэвалюцыі, прэзідэнт Вацлаў Гавэл, аднойчы сказаў: “Надзея – гэта не перакананне, што нешта скончыцца добра, але ўпэўненасць, што нешта мае сэнс – без уваг на тое, як яно скончыцца”. Не губляйце гэтай надзеі.

Я зычу Вам многа сілы і не сумняваюся, што Вы і ўсе зняволеныя вальнадумныя грамадзяне Беларусі ў максімальна кароткім часе атрымаеце шанц на справядлівасць.

З павагай,

Шымон Панэк

Шымон Панэк (нар. 1967)

сузаснавальнік, менеджар і дырэктар гуманітарнай арганізацыі “Чалавек у нядолі”.

Вучобу на прыродазнаўчым факультэце Карлавага ўніверсітэта не скончыў, але ўжо ў 1988 годзе стаў галоўным каардынатарам гуманітарнай дапамогі ахвярам землятруса ў Арменіі, калі разам з Ярамірам Шцецінам суарганізаваў неафіцыйны збор на дапамогу пацярпелым. Гэта былі пачаткі будучай гуманітарнай арганізацыі “Чалавек у нядолі”. Свае арганізацыйныя і каардынацыйныя здольнасці ён пацвердзіў таксама на год пазней, падчас Аксамітнай рэвалюцыі, калі ў якасці аднаго са “студэнцкіх лідараў” быў прызначаны ў Каардынацыйны страйкавы камітэт вышэйшых школ. Як прадстаўнік студэнтаў ён увайшоў і ў Грамадзянскі форум, а таксама ў дарадчую каманду Вацлава Гаўла. Пазней у адміністрацыі прэзідэнта Гаўла ён працаваў спецыялістам у справах Балканаў і правоў чалавека.

Гуманітарнай дзейнасцю і грамадскім актывізмам Панэк займаўся і пасля Аксамітнай рэвалюцыі. У 1992 годзе сузаснаваў інфармацыйнае агенцтва “Эпіцэнтр”, якое займалася рэпартажамі з рэгіёнаў, закранутых гуманітарнымі катастрофамі ці агульнаграмадскім крызісам. У наступныя гады працаваў у кінапрадукцыі, у Фондзе штотыднёвіка “Лідовэ новіны”, а таксама ў няўрадавых развіццёвых арганізацыях як чэшскіх, так і замежных. За шырокі спектр дзейнасці атрымаў некалькі прэстыжных узнагарод (2003: Еўрапеец года, 2010: Прэмія “Памяці нацыі”). У 2002 г. прэзідэнт Вацлаў Гавэл узнагародзіў яго медалём “За заслугі” за чынны ўдзел у грамадскіх справах.

У цяперашні час Шымон Панэк – сябра Еўрапейскай рады ў справе міжнародных адносін, сябра-заснавальнік Рады еўрапейскага партнёрства дзеля дэмакратыі, а з 2017 г. – лектар “European Leadership & Academic Institute” (ELAI). У дадзены момант працуе старшынёй Цэнтра грамадзянскай супольнасці Прага, які дзейнічае ў краінах былога Савецкага Саюза.

Шымон Панэк

Ігар Лосік

Ігар Лосік (29 гадоў)

пазаштатны кансультант Радыё Свабода і блогер, адміністратар вельмі папулярнага сайту “Беларусь галаўнога мозгу”, на якім пісаў пра абсурднасць беларускай палітыкі. Паводле адукацыі настаўнік замежных моў. 25 чэрвеня быў затрыманы дома ў Баранавічах. Абвінавачваецца ў арганізацыі і ўдзеле ў акцыях, якія груба парушаюць грамадскі парадак. Паводле яго жонкі Дар’і, у турме яму стварылі нялюдскія ўмовы. З сярэдзіны снежня трымае галадоўку пратэсту. Разам з жонкай гадуе 2-гадовую дачку.